

สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด ข้อมูล ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566

สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด

1. ศัตรูข้าว

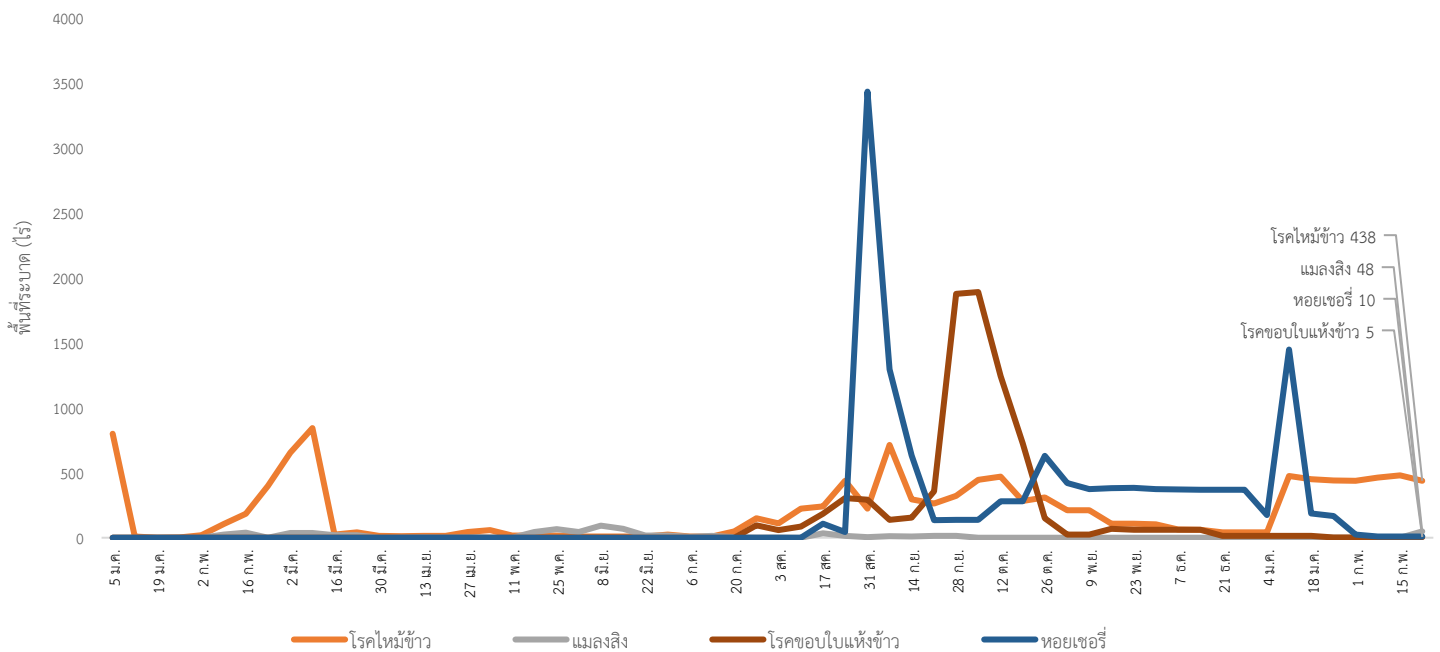
- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 76 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 38,174,665 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 501 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 7 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 494 ไร่)
 - **แมลงสิง** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลา และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 48 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 48 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่พบการระบาด)
 - **หอยเชอรี่** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - **โรคไหม้ข้าว** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำพูน อุบลราชธานี และจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 438 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 41 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 479 ไร่)
 - **โรคขอบใบแห้งข้าว** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พิชณุโลก และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- **ผลการดำเนินงาน**
 - ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และศัตรูข้าวอื่นๆ
 - ผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบีวเวเรีย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรทั่วไปนำไปใช้ควบคุม โรค แมลง ศัตรูข้าวในทุกพื้นที่
 - ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดอย่างใกล้ชิด สนับสนุนสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช และแนะนำวิธีการผลิตสารชีวภัณฑ์ โดยศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตรับผิดชอบในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงเป็นวงกว้าง
 - แนะนำวิธีการใช้สารชีวภัณฑ์ วิธีการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีการระบาดเพื่อเป็นการป้องกันกำจัด โรค แมลง ศัตรูข้าว และให้คำแนะนำให้เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยรอบแปลงเพื่อเป็นการตัดวงจรชีวิตและลดปริมาณแหล่งที่อยู่อาศัยของโรคแมลงศัตรูพืชในนาข้าว
 - จัดหาปุ๋ยในอัตราที่มากเกินไป และแนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทานโรคไหม้ข้าว เช่น สุพรรณบุรี1 สุพรรณบุรี2 สุพรรณบุรี60 สุพรรณบุรี90 ชัยนาท1 ปราจีนบุรี1 พลายงาม ข้าวเจ้าหอมพิชณุโลก1 สุรินทร์1 เหนียวอุบล2 สันป่าตอง1 หางยี71 ดอกพะยอม เป็นต้น
 - การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อควบคุมการระบาดของโรคไหม้ข้าว และส่งเสริมให้เกษตรกรทำการสำรวจแปลงนาเพื่อป้องกันการระบาดของโรคแมลงศัตรูข้าวอย่างสม่ำเสมอ
 - การใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เพื่อป้องกันกำจัดโรคขอบใบแห้ง เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี60 สุพรรณบุรี90 สุพรรณบุรี1 สุพรรณบุรี2 กข7 กข23 และแนะนำเกษตรกรไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป และไม่ระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่นหมั่นสำรวจเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้อีก เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ105 กข6 เหนียวสันป่าตอง พิชณุโลก2 ชัยนาท1 เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว ให้ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโซโพรโทไอเลน คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ สเตร์พโตมัยซินซัลเฟต + ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์ ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต
 - กำจัดหอยและกลุ่มไข่จากฤดูกาลที่แล้ว และป้องกันหอยใหม่ที่จะเข้ามาและปักไม้ไผ่ตามข้างคันนา เพื่อล่อให้หอยมาไข่แล้วเก็บออกไปทำลายหรือเก็บตัวหอยและกลุ่มไข่อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งอาจใช้พืช เช่น ใบมะละกอล่อเพื่อให้หอยมารวมกันและเก็บทำลายได้ง่าย หากพบการระบาดรุนแรงแนะนำให้เกษตรกรใช้กากเมล็ดชาหว่านในนาข้าว อัตรา 3 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสารเคมี

นิโคซามิด (nicosamide) ชื่อการค้า ไบลูสไซด์ (Bayluscide) 70% WP อัตรา 50 กรัมต่อไร่เมทัลดีไฮด์ (metaldehyde) ชื่อการค้า แองโกล - สลัก (Anglo slug) 5% หรือเดทมิล (Deadmeal) 4% เป็นเหยื่อพิษสำเร็จรูปอัดเม็ดใช้หว่านในอัตรา 0.5 - 1 กิโลกรัมต่อไร่

- สักรวแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ ใช้พันธุ์ค่อนข้างต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เช่น กข27 สำหรับนาลุ่มมีน้ำขัง ใช้พันธุ์ข้าวที่ลำต้นสูงแตกกอแน่น ใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ (mancozeb) 80% WP อัตรา 30 - 50 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร หรือตามอัตราคำแนะนำที่ระบุในฉลาก ลดจำนวนประชากรไรข้าวพาหะแพร่เชื้อในช่วงอากาศแห้งแล้งด้วยสารกำจัดไร เช่น โพรพาร์โกต์ (Propargite) 30% WP อัตรา 20 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร หรือตามอัตราคำแนะนำที่ระบุในฉลาก

- แมลงสิง ให้หมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ กำจัดวัชพืชในนาข้าว คั่นนาและรอบ ๆ แปลง ใช้สวิงโฉบจับตัวอ่อน และตัวเต็มวัยในนาข้าวที่พบระบาดและนำมาทำลาย ตัวเต็มวัยชอบกินเนื้อเน่า นำเนื้อเน่าแขวนไว้ตามนาข้าว และจับมาทำลาย หลีกเลี้ยงการปลูกข้าวต่อเนื่องเพื่อลดการแพร่ขยายพันธุ์ ใช้สารฆ่าแมลง คาร์โบซิลแฟน (พอสซ์ 20% อีซี) อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ฟันเมื่อแมลงสิงมากกว่า 4 ตัวต่อตารางเมตร ในระยะข้าวเป็นน้ามน

สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าว ปี 2566

โรครไหมข้าว 438
แมลงสิง 48
หอยเชอรี่ 10
โรคขอบใบแห้งข้าว 5

2. ศัตรูมะพร้าว

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 62 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 973,075 ไร่

- **พื้นที่ระบาดรวม** 26,319 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 24 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 26,343 ไร่)

- **หนอนหัวดำ** พื้นที่ระบาด 21 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ สุรินทร์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา ภูเก็ต สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 6,318 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 13 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6,331 ไร่)

- **แมลงดำหนาม** พื้นที่ระบาด 25 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ระยอง สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 12,702 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 33 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 12,669 ไร่)

- **ด้วงแรด** พื้นที่ระบาด 22 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ระยอง สมุทรปราการ นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา ภูเก็ต สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 5,429 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 41 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5,470 ไร่)

- **ด้วงวง** พื้นที่ระบาด 15 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม กระบี่ นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,101 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **ไรสีขามะพร้าว** พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด สมุทรปราการ นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร ชุมพร สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 508 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 509 ไร่)

- **หนอนกินใบมะพร้าว** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 261 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 2 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 263 ไร่)

• ผลการดำเนินงาน

- รณรงค์ให้เกษตรกรตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำและหนอนกินใบมะพร้าวทำลาย ไปเผาทิ้งนอกแปลง และเก็บเศษซากพืชไปเผาทำลาย เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ และทำความสะอาดสวนมะพร้าวอย่างสม่ำเสมอ

- ปลอ่ยแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่

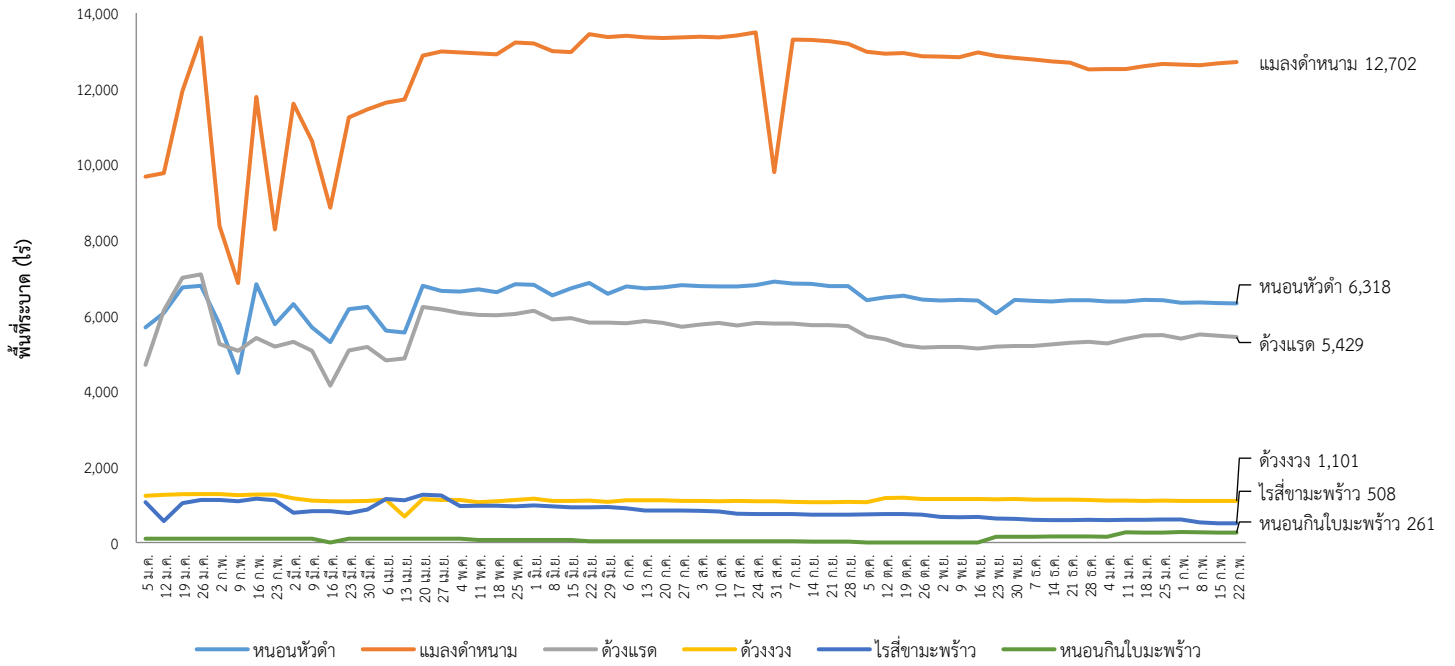
- ปลอ่ยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) เพื่อควบคุมหนอนของแมลงดำหนามมะพร้าวในพื้นที่

- ปลอ่ยแตนเบียนเตตระสตีคัส (*Tetrastichus brontispae*) ควบคุมด้วงแมลงดำหนามมะพร้าวในพื้นที่

- ใช้กับดักฟีโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดและด้วงวงในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรดและด้วงวง ในระยะดักแด้ และระยะตัวหนอน

- ไรสีขาจะเข้าทำลายอยู่ภายในขั้วผลมะพร้าวทำให้การพ่นสารฆ่าไรไม่สามารถโดนตัวได้โดยตรง ดังนั้น การป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยะมะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็กห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะที่ไรสีขาเข้าทำลาย ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

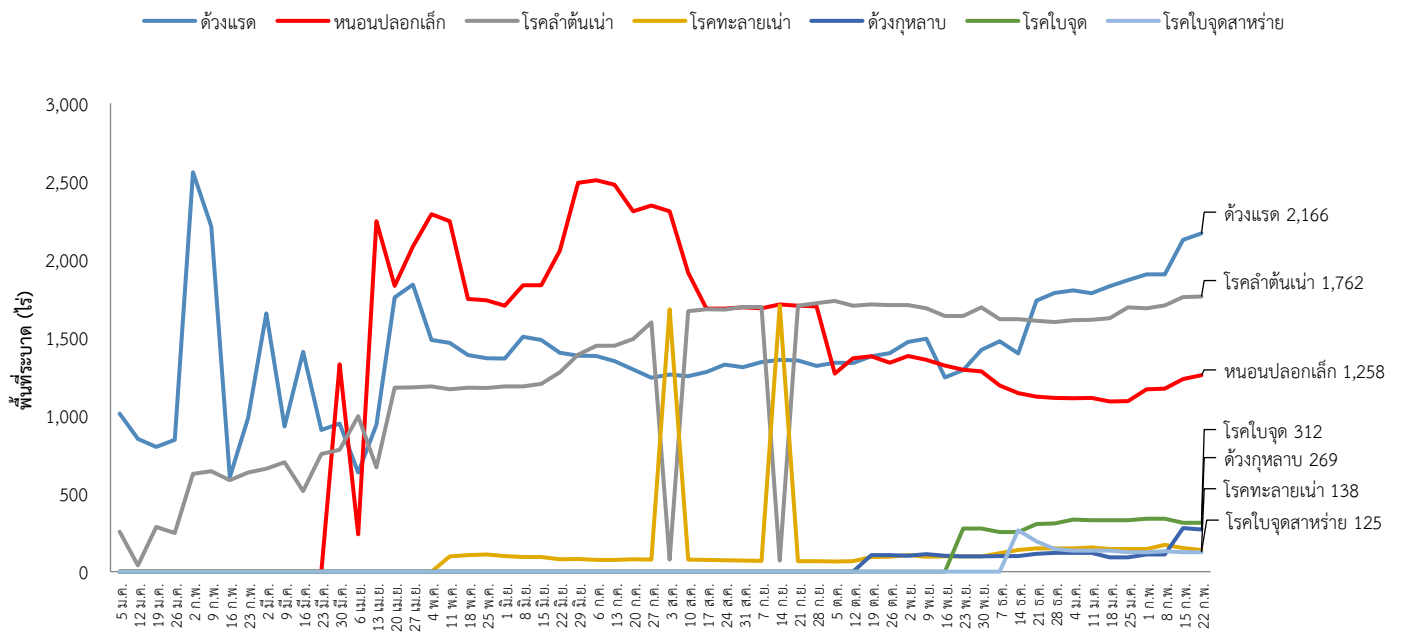
สถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว ปี 2566

3. ศัตรูพาล์มน้ำมัน

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 67 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 4,607,472 ไร่
 - **พื้นที่ระบาดรวม** 6,030 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 44 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5,986 ไร่)
 - **ด้วงแรด** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 2,166 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 40 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 2,126 ไร่)
 - **ด้วงกุหลาบ** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี กระบี่ ชุมพร สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 269 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 279 ไร่)
 - **หนอนปลอกเล็ก** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ฉะเชิงเทรา ระยอง กระบี่ ชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,258 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 25 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,233 ไร่)
 - **โรคลำต้นเน่า** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช พังงา สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,762 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,759 ไร่)
 - **โรคทะลายเน่า** พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 138 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 14 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 152 ไร่)
 - **โรคใบจุด** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ยะลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 312 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - **โรคใบจุดสาหร่าย** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร และจังหวัดตรัง จำนวน 125 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - **ผลการดำเนินงาน**
 - รมรณรงค์ให้เกษตรกรตัดทางใบพาล์มน้ำมันที่ถูกหนอนปลอกเล็กทำลายไปเผาและเก็บเศษซากพืชนำออกไปทำลายทิ้งนอกแปลงเพื่อไม่ให้แหล่งแพร่พันธุ์ ทำความสะอาดสวนพาล์มน้ำมัน และกำจัดวัชพืชรอบแปลงอย่างสม่ำเสมอ
 - พ่นหนอนปลอกเล็กด้วยเชื้อบีที (*Bacillus thuringiensis*) อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ 5 มิลลิลิตร พ่นให้ทั่วบริเวณใต้ใบและต้องพ่นในช่วงเย็น พ่นติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง ห่างกัน 5 - 7 วัน
 - ทำกองล่อโดยใช้เชื้อรามेटตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรด และด้วงกุหลาบในระยะดักแด้และระยะตัวหนอน
 - ให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ทาบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าและโรคทะลายเน่าของพาล์มน้ำมันเพื่อควบคุมการระบาดไม่ให้ลุกลามไปยังต้นอื่น ๆ
 - รมรณรงค์ให้เกษตรกรตัดทะลายที่เป็นโรคทะลายเน่าของพาล์มน้ำมันออกไปเผาทำลายนอกแปลง
 - พ่นด้วงกุหลาบด้วยสารฆ่าแมลงประเภท Carbaryl เช่น เซฟวิน (Sevin) 85% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์โบซัลแฟน (carbosulfan) 20% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทรงพุ่ม ทุก 7 - 10 วัน ในตอนเย็นก่อนค่ำ
 - กำจัดวัชพืชบริเวณรอบสวนพาล์มน้ำมันให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ
 - แยกต้นกล้าที่เป็นโรคใบจุดออกจากแปลง ตัดแต่งใบที่เป็นโรคใบจุด นำออกไปเผาทำลายทันที
 - เมื่อพบการระบาดของโรคใบจุด ให้ลดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจน และตัดแต่งใบที่เป็นโรคใบจุด นำออกไปเผาทำลายทันที
 - สำรวจ ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์การระบาดของโรคใบจุดสาหร่ายในช่วงฤดูฝน โดยสำรวจสัปดาห์ละครั้ง
- ตัดทางใบพาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใบจุดสาหร่าย นำไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลงเพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ของสปอร์ไปยังต้นอื่น ๆ หากทางใบพาล์มน้ำมันแน่นมากไป พยายามตัดแต่งทางใบแห้งออก เพื่อให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีลมผ่าน เพื่อลดความชื้นในทรงพุ่ม หากพบการระบาดรุนแรง แนะนำให้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร โดยใช้สารเคมี คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นที่แผ่นใบ

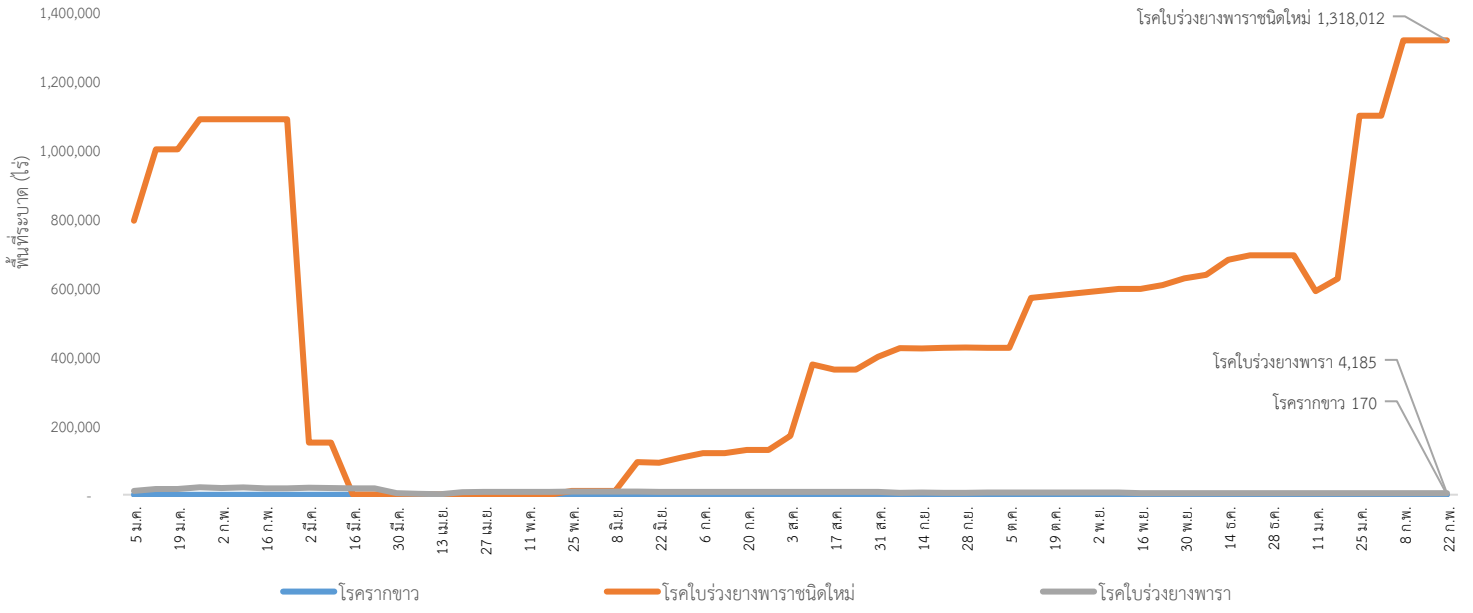
สถานการณ์การระบาดของศัตรูปาล์มน้ำมัน ปี 2566

4. ศัตรูยางพารา

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 65 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 16,370,226 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 1,322,367 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,322,357 ไร่)
 - **โรครากขาว** พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ปัตตานี สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 170 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 160 ไร่)
 - **โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา** พื้นที่ระบาด 13 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน กระบี่ นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,318,012 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - **โรคใบร่วงยางพารา** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 4,185 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- **ผลการดำเนินงาน**
 - ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากขาว และโรคใบร่วงยางพาราที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสวนยางพาราแก่เกษตรกรรับรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัด
 - แนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรครากขาว โดยต้นยางพาราที่มีอายุมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ควรขุดคูกว้าง 30 เซนติเมตร ลึก 60 เซนติเมตร จำกัดบริเวณที่เป็นโรค โดยขุดระหว่างต้นที่อยู่ถัดไปจากต้นที่แสดงอาการทางใบในแถวเดียวกันข้างละ 2 ต้น และกึ่งกลางระหว่างแถวข้างเคียงของแถวยางพาราที่พบโรคกับแถวถัดไปทั้ง 2 ข้าง เพื่อป้องกันการลุกลามทางราก และควรขุดลอกคูทุกปี
 - ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อกำจัดและควบคุมเชื้อราสาเหตุที่ยังคงมีชีวิตอยู่บนใบยางพาราที่ร่วงหล่นบริเวณพื้น โดยใช้อัตราเชื้อสด 1 กิโลกรัมต่อไร่ ทุก 3 เดือน เช่น ใช้เชื้อสดผสมปุ๋ยอินทรีย์ 100 กิโลกรัม และรำ 4 กิโลกรัม หวานหรือใช้เชื้อสดผสมน้ำหรือน้ำผสมน้ำหมักชีวภาพ 200 ลิตร พันบริเวณที่เป็นโรค ควรหวานหรือพ่นให้เชื้อราไตรโคเดอร์มาครอบคลุมบนใบยางพาราที่ร่วงหล่นทั่วทั้งสวน ทั้งนี้การใช้เชื้อสดผสมปุ๋ยอินทรีย์หรือผสมน้ำหมักชีวภาพอาจทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่ต้นยางพาราจะได้รับธาตุอาหารและฮอร์โมนพืชช่วยบำรุงต้นให้สมบูรณ์แข็งแรง
 - กำจัดใบยางพาราที่เกิดโรคหรือวัชพืช ซึ่งอาจเป็นแหล่งสะสมหรือพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค และบำรุงและเสริมสร้างความสมบูรณ์แข็งแรงให้ต้นยางพารา เช่น การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใส่ให้เหมาะสมกับระยะการเจริญเติบโตของยางพาราตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย รวมทั้งหมั่นสำรวจแปลงยางพาราอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่มีฝนตกชุก หากพบต้นยางพารามีทรงพุ่มเหี่ยวเฉา ใบร่วงให้รีบกำจัดส่วนที่เป็นโรคทิ้งทันที
 - พันสารเคมีกำจัดโรคพืชที่มีประสิทธิภาพตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย พันพุ่มใบยางจากใต้ทรงพุ่มอัตรา 100 ลิตร/ไร่ ควรเริ่มพ่นเมื่อยางพาราแตกใบใหม่หลังฤดูการผลิตใบปกติและใบอยู่ในระยะเพลลาด เช่น 1) difenoconazole + propiconazole 15% + 15% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 2) propinap หรือ mancozeb หรือ chlorothalonil อัตราผสม 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร 3) hexaconazole (5% a.i.) อัตราผสม 30 - 40 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร 4) propiconazole (25% a.i.) อัตราผสม 10 - 15 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร
 - หากพบการระบาดของโรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารารุนแรง ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้ 1) ไดฟิโนโคนาโซล + โพรพิโคนาโซล อัตรา 15 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร 2) คาร์เบนดาซิม อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร และ 3) โพรคลอราซ อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร
 - รมรงคืให้เกษตรกรหยุดกรีดยางในขณะที่ยางพาราอยู่ในช่วงผลัดใบ และทำร่องบริเวณโคนต้นยางพาราให้ร่องขวางกับลำต้น โดยให้ร่องจดกับร่องที่ทำแบ่งแยกหน้ากรีด เพื่อป้องกันไม่ให้โรคลุกลามลงสู่รากของยางพารา และเพื่อลดการเกิดโรคหน้ายางแห้ง

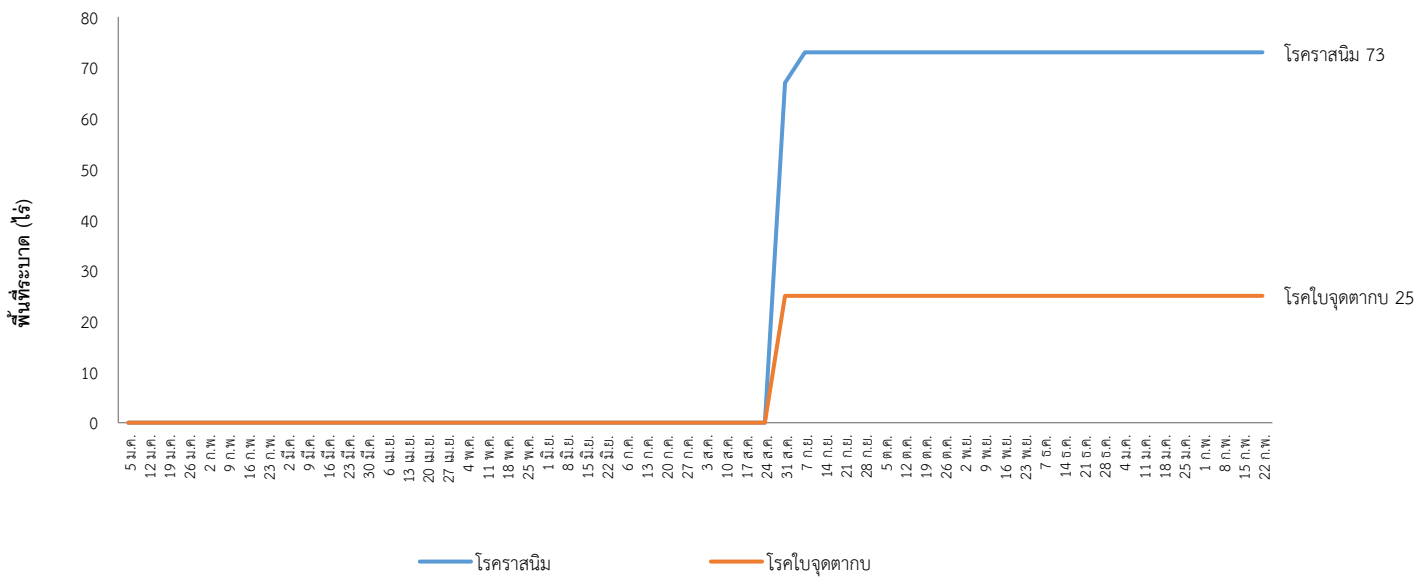
สถานการณ์การระบาดของศัตรูยางพารา ปี 2566

5. ศัตรูกาแฟ

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 63 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 113,953 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 98 ไร่ การระบาดคงที่
 - โรคราสนิม พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 73 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - โรคใบจุดตากบ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดระยอง จำนวน 25 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- ผลการดำเนินงาน
 - แนะนำเกษตรกรให้ดูแลสวนกาแฟให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ เก็บเศษซากพืชออกไปทำลายทิ้งนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของโรค

สถานการณ์การระบาดของศัตรูกาแฟ ปี 2566

6. ศัตรูมันสำปะหลัง

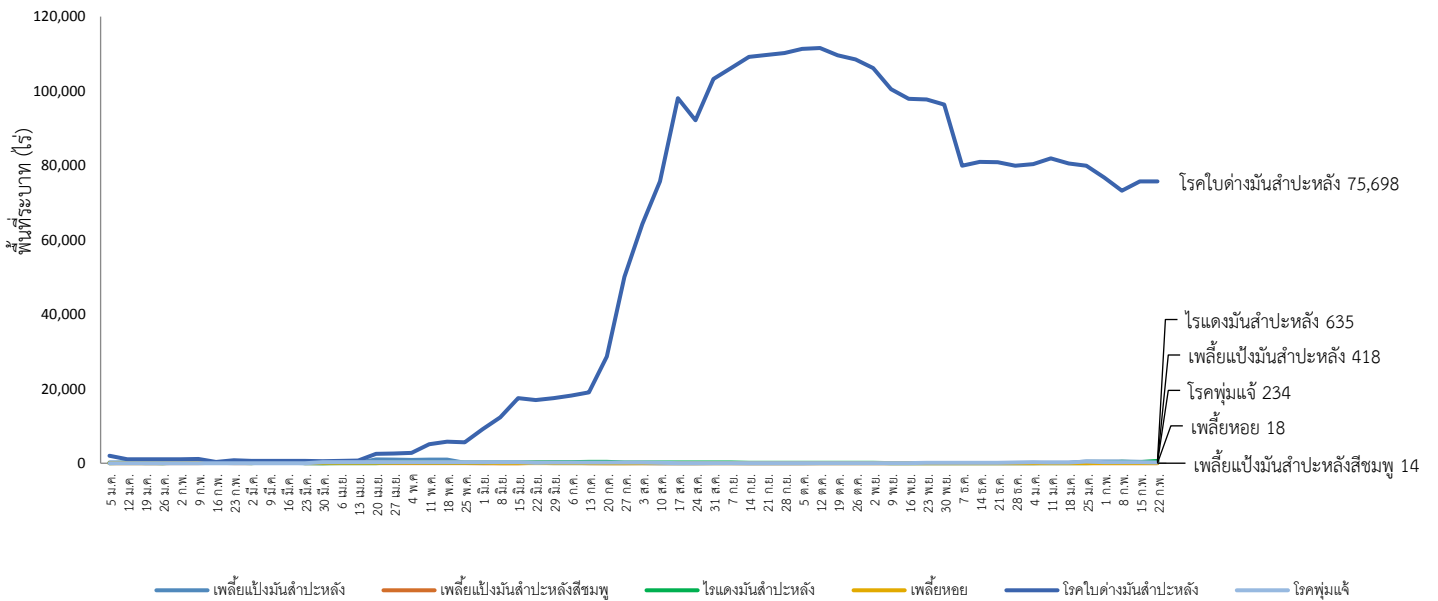
- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 54 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 8,030,106 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 76,892 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 122 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 76,770 ไร่)
 - **เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร สกลนคร จันทบุรี ชลบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 418 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - **เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชลบุรี จำนวน 14 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - **เพลี้ยหอย** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน กาฬสินธุ์ นครราชสีมา สกลนคร ชลบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 18 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 2 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 16 ไร่)
 - **ไรแดงมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี นครราชสีมา มุกดาหาร สกลนคร สุรินทร์ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง กาญจนบุรี และจังหวัดราชบุรี จำนวน 635 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 301 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 334 ไร่)
 - **โรคพุ่มแจ้** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร สกลนคร อุบลราชธานี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 234 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 56 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 290 ไร่)
 - **โรคใบด่างมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 15 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร อุทัยธานี ขอนแก่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยนาท จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว กาญจนบุรี เพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี จำนวน 75,573 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 125 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 75,698 ไร่)

ผลการดำเนินงาน

- รมรณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง
- ผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่
- แนะนำให้เกษตรกรโรยพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงงูหนอน รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
- สร้างการรับรู้เกี่ยวกับโรคพุ่มแจ้ และแนะนำเกษตรกรให้สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ในพื้นที่ที่พบการระบาดให้ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรคหรือจากต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรค
- อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวง่า *Stethorus* spp. ตัวปีกสั้น และไรตัวห้า หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน หากเริ่มพบการเข้าทำลายของไรแดงควรเก็บทิ้งหรือทำลาย เพื่อลดการเพิ่มปริมาณของไรแดง ในสภาพที่เหมาะสมอาจเกิดการระบาดขึ้นอย่างรวดเร็ว พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ อามีตราซ (amitraz) 20% EC อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะบริเวณที่มีไรแดงทำลาย และไม่ควรถพ่นสารเคมี ซ้ำเกิน 2 ครั้ง
- ใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากเพลี้ยหอย ให้แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลง ได้แก่ มาลาไทออน (malathion) 83% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร ไทอะมีทอกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แช่ท่อนพันธุ์นาน 10 นาที ผึ่งให้แห้งก่อนปลูก หากพบการระบาด ให้ถอนต้นมันสำปะหลังที่พบเพลี้ยหอย และเก็บไปทำลายนอกแปลง พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ ไทอะมีทอกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมกับไวต์ออยล์ (whiteoil) 67% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยหอยเข้าทำลาย
- โรคใบด่างมันสำปะหลัง ปลูกพันธุ์ที่ทนทาน ได้แก่ พันธุ์ระยอง72 เกษตรศาสตร์50 ห้วยบง60 ระยอง90 และพันธุ์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ไม่ควรปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง11 และ CMR 43-08-89 ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรค หรือแหล่งที่พบอาการของโรค สำรวจแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นที่เป็นโรคกระจายทั่วแปลงให้ทำลายทั้งแปลง พบโรคเป็นหย่อมให้ทำลายเฉพาะต้นเป็นโรค ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่างด้วย 3 วิธี ดังนี้ วิธีฝังกลบ โดยฝังกลบต้นที่เป็นโรค ในหลุมที่ลึกไม่น้อยกว่า 2 - 3 เมตร ราวด้วยสารกำจัดวัชพืช ได้แก่ อะมีทริน (ametryn) 80% WG หรือซัลเฟนทราโซน (sulfentrazone) 48% SC หรือไดยูรอน (diuron) 80% WP ก่อนกลบด้วยดินหนาไม่น้อยกว่า 0.5 เมตร วิธีใส่ถุง/กระสอบ โดยนำต้นที่เป็นโรคตัดเป็นท่อนใส่ถุง/กระสอบ มัดปากให้แน่น

แล้วนำไปตากแดดไม่น้อยกว่า 7 วัน หรือจนกว่าต้นมันสำปะหลังจะตาย วิธีบดสับ โดยนำต้นที่เป็นโรคเข้าเครื่องบดป่นหรือเครื่องสับย่อย โดยพลาสติกกรองพื้นให้เศษต้นที่ถูกทำลายอยู่บนพลาสติก แล้วคลุมกองด้วยพลาสติกตากแดดให้ต้นมันสำปะหลังแห้งตาย กำจัดแมลงหิวข้าวยาสูบ โดยพ่นสารเคมีกำจัดแมลง ได้แก่ อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 6 – 12 กรัม ไบเฟนทริน (bifenthrin) 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฝาระวังการระบาดของไวรัสใบด่างในพืชอาศัยอื่นๆ ที่มีแมลงหิวข้าวยาสูบเป็นพาหะ โดยหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของแมลงหิวข้าวยาสูบ เช่น กระเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง พริกมะเขือ มันฝรั่ง และพืชตระกูลถั่ว และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง เช่น สับุดำ ละหุ่ง บริเวณแปลงปลูกมันสำปะหลัง หลีกเลี่ยงการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบอาการของโรคไปสู่แหล่งปลูกอื่น

สถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี 2566

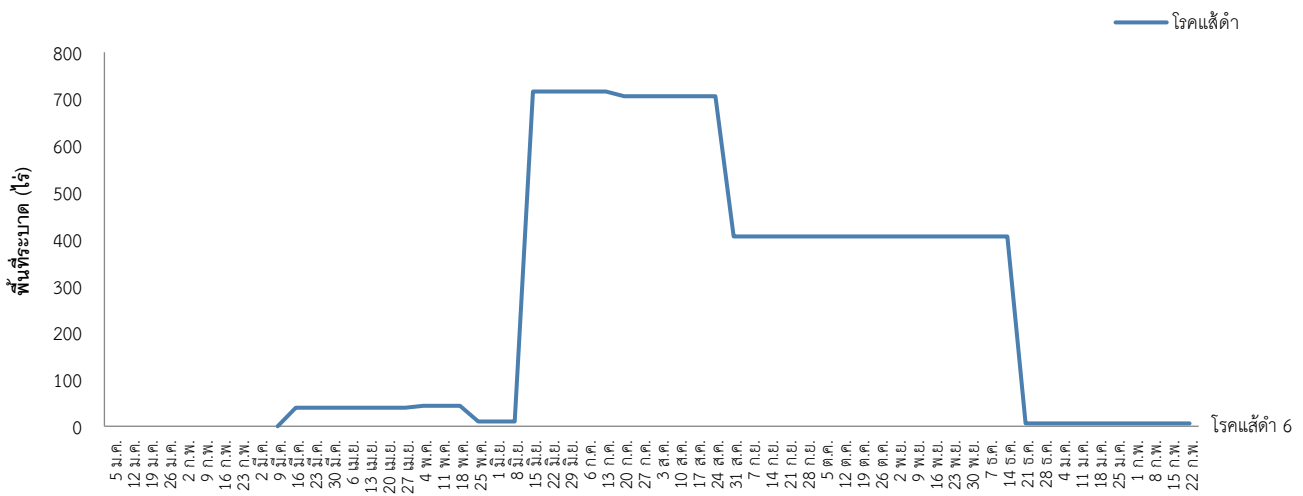
7. ศัตรูอ้อย

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 50 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 2,959,873 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 6 ไร่ การระบาดคงที่
 - โรคเส้ดำ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 6 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- ผลการดำเนินงาน

- รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

- โรคเส้ดำ แนะนำให้เกษตรกรถอนต้นที่เป็นโรคและนำไปทำลายนอกแปลง และไถทำลายอ้อยต่อที่เป็นโรครุนแรงเพื่อป้องกันไม่ให้เป็นแหล่งของเชื้อแพร่ระบาดต่อไปในอ้อยปลูก

สถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อย ปี 2566

8. ศัตรูข้าวโพด

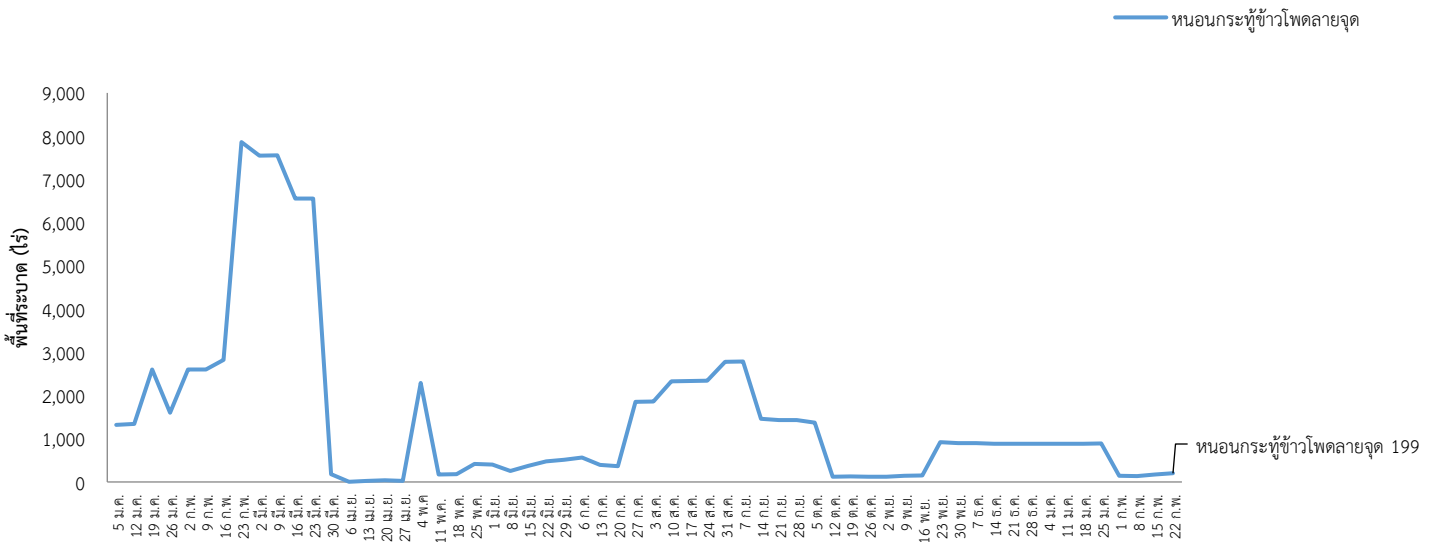
- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 62 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 1,031,330 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 199 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 26 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 173 ไร่)

- หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พบการระบาดในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ตาก ขอนแก่น สุรินทร์ หนองบัวลำภู สระแก้ว ยะลา และจังหวัดสตูล จำนวน 199 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 26 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 173 ไร่)

ผลการดำเนินงาน

- ควบคุมการระบาดของหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ไถพรวน และตากดิน เพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง
- แนะนำการควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนพิษฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
- ใช้สารชีวภัณฑ์ พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์ เคอร์สตากี้ อัตรา 80 กรัม หรือมิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
- หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตาม ได้แก่ สไปนีโทแรม (spinetoram) 12 % SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25 % WG อัตรา 10 กรัม อีมาเมกตินเบนโซเอท (emamectin benzoate) 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92 % EC อัตรา 20 มิลลิลิตร คลอร์ฟินาเพอร์ (chlorfenapyr) 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร เมทอกซีฟิโนไซด์ (methoxyfenozide) + สารสไปนีโทแรม (spinetoram) 30 + 6% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรคลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ (flubendiamide) 20% WG อัตรา 10 กรัม โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น ทุก 7 วัน และให้สลักกลุ่มสาร

สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวโพด ปี 2566

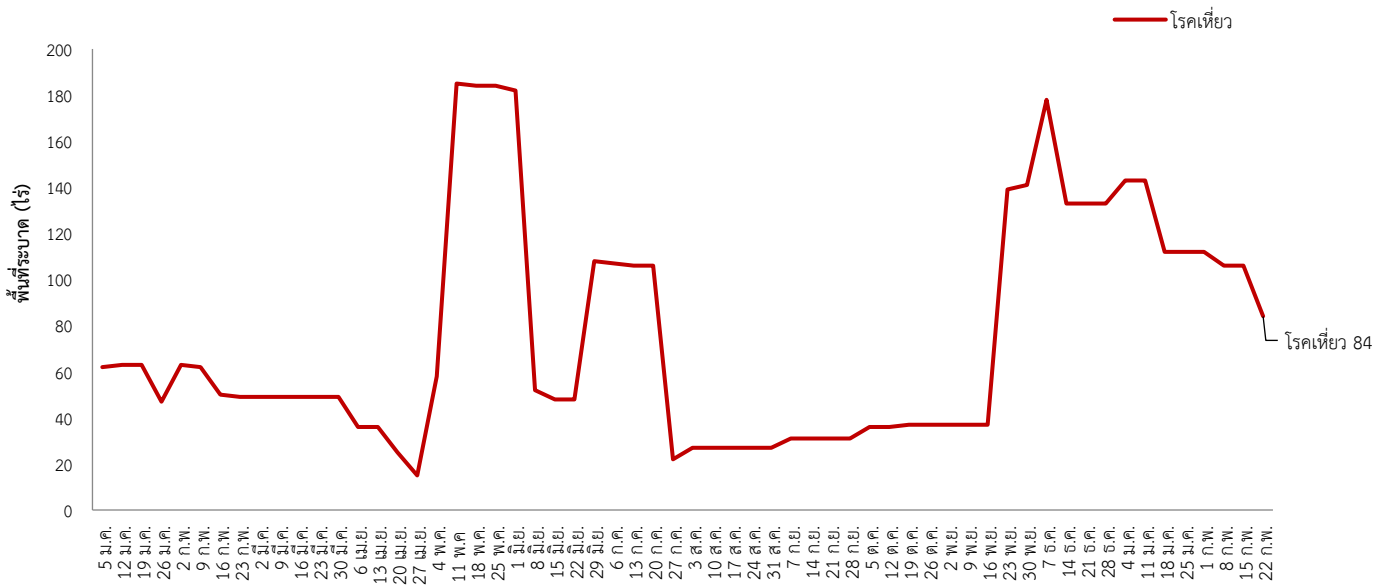
9. ศัตรูสับปะรด

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 61 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 324,820 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 84 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 22 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 106 ไร่)
 - โรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตราด ระยอง และจังหวัดภูเก็ต จำนวน 84 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 22 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 106 ไร่)

• ผลการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่ พร้อมทั้งแนะนำให้เกษตรกรถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด ให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

สถานการณ์การระบาดของศัตรูสับปะรด ปี 2566

10. ศัตรูทุเรียน

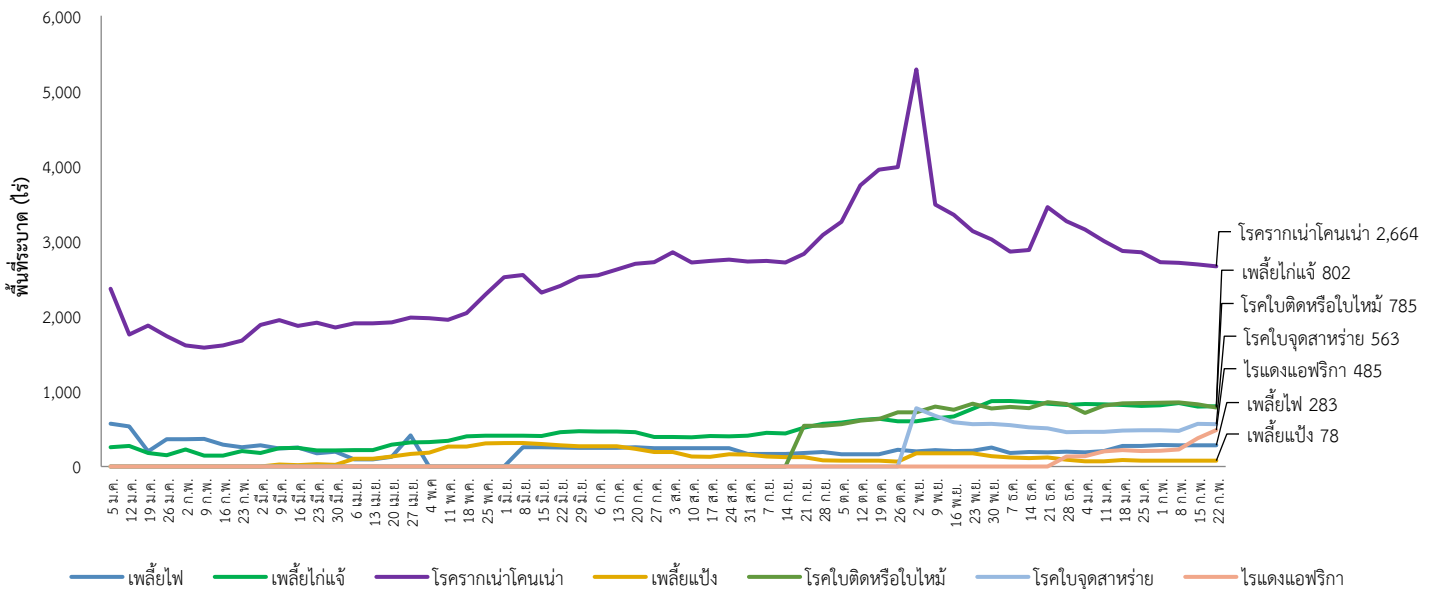
- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 76 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 928,840 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 5,660 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 42 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5,618 ไร่)
 - **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ชุมพร และจังหวัดยะลา จำนวน 283 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 282 ไร่)
 - **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร และจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 78 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - **เพลี้ยไก่แจ้** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ยะลา สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 802 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 5 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 797 ไร่)
 - **ไรแดงแอฟริกา** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และจังหวัดยะลา จำนวน 485 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 108 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 377 ไร่)
 - **โรครากเน่าโคนเน่า** พื้นที่ระบาด 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา ภูเก็ต ยะลา สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 2,664 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 25 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 2,689 ไร่)
 - **โรคใบติดหรือใบไหม้** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จันทบุรี ตราด กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ยะลา สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 785 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 43 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 828 ไร่)
 - **โรคใบจุดสาหร่าย** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จันทบุรี ตราด กระบี่ ชุมพร ยะลา และจังหวัดสงขลา จำนวน 563 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 4 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 567 ไร่)
- **ผลการดำเนินงาน**
 - **เพลี้ยไฟ** หากพบจำนวนมากหรือเท่ากับ 1 ตัวต่อ 4 ดอก หรือ 1 ตัวต่อยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลเฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้
 - **เพลี้ยแป้ง** หากพบระบาดเพียงเล็กน้อยให้ตัดหรือเด็ดส่วนที่ถูกทำลายไปทิ้งนอกแปลง หากพบการระบาดบริเวณผลทุเรียนให้ใช้น้ำพ่นบริเวณที่ถูกทำลาย เพื่อให้เพลี้ยแป้งหลุดออกไป หรือใช้น้ำผสมไวท์ออยล์ อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเพื่อกำจัด เนื่องจากเพลี้ยแป้งจะแพร่ระบาดโดยมีมดพาไป การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไธออน (มาลาไธออน 83% อีซี) อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือคาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้งเคลื่อนย้ายไปยังส่วนต่างๆ ของต้นทุเรียน หรือการพ่นสารฆ่าแมลงไปที่โคนต้นจะช่วยป้องกันมดและลดการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้
 - **เพลี้ยไก่แจ้** ทำลายเฉพาะใบอ่อนที่ยังไม่โตเต็มที่ และโดยปกติทุเรียนแตกใบอ่อนไม่พร้อมกันแม้แต่ทุเรียนในสวนเดียวกัน สำหรับต้นที่แตกใบอ่อนไม่พร้อมต้นอื่นควรพ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะต้นจะช่วยลดการใช้สารฆ่าแมลง และเปิดโอกาสให้ศัตรูธรรมชาติได้มีบทบาทในการควบคุมเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน หรือบังคับให้ทุเรียนแตกใบอ่อนพร้อมกัน ซึ่งอาจกระตุ้นด้วยการพ่นยูเรีย (46-0-0) อัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เพื่อลดช่วงการเข้าทำลายของเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน หากพบเพลี้ยไก่แจ้ระบาดมากควรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ แลมบ์ดา - ไฮฮาโลทริน 2.5 % อีซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 5 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไทอะมิทอกแซม 25 % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 8 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน 10% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 15 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน และไม่ควรถูกพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้
 - **โรครากเน่าโคนเน่า** แจ้งเตือนให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่และหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาหว่านในพื้นที่รัศมีทรงพุ่มที่มีรากฝอยอยู่ หรือใช้รอกันหลุมก่อนปลูกตัดแต่งกิ่ง หรือลำต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชฟอสอีทิล - อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน ใช้สลับกับสารเมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทรงพุ่ม และควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวผลอย่างน้อย 15 วัน

- โรคใบดิดหรือใบไหม้ หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรคและเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อรับแสงแดดได้ทั่วถึง โดยเฉพาะใบที่อยู่ด้านล่าง และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้นสะสมใต้ทรงพุ่ม ลดการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูง ในพื้นที่ปลูกที่มีความชื้นสูงและมีการระบาดของโรคเป็นประจำ เพื่อลดการแตกใบไหม้ หากพบการระบาดมากควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เฮกซะโคนาโซล (hexaconazole) 5% SC อัตรา 20 กรัม คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) 85% WP อัตรา 30 - 50 กรัม คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ (copper hydroxide) 77% WP อัตรา 20 กรัม คิวปริัสออกไซด์ (cuprous oxide) 86.2% WG อัตรา 10 - 20 กรัม เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งพ่นทุก 7 - 10 วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น

- โรคใบจุดสาหร่าย หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเริ่มมีอาการของโรคให้ตัดใบ หรือส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายหรือฝังดินนอกแปลง เพื่อลดปริมาณและไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค ดูแลการตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสม ไม่ให้ต้นมีทรงพุ่มแน่น เพื่อให้ทุเรียนได้รับแสงแดด และอากาศถ่ายเทได้ดี เป็นการลดความชื้น ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค หากโรครยังคงระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) 85% WP อัตรา 50 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วต้น

- ไรแดงแอฟริกา ให้กำจัดวัชพืชในสวนทุเรียน ซึ่งอาจเป็นแหล่งหลบซ่อนของไรแดงแอฟริกา หลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของไรแดงแอฟริกาในสวนทุเรียน หรือบริเวณใกล้เคียง หมั่นตรวจดูต้นทุเรียนอย่างใกล้ชิด โดยสำรวจดูไรแดงแอฟริกาบนใบทุเรียน ซึ่งสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าเป็นจุดสีน้ำตาลเข้มวงเคลื่อนไหวไปมา หรือใช้แว่นขยายขนาดกำลังขยาย 10 เท่า การใช้สารฆ่าไรไม่ควรฉีดพ่นสารชนิดเดียวติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิดกัน เพื่อป้องกันไรแดงแอฟริกาสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าไร และใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้นเมื่อพบไรแดงแอฟริกาทุเรียนหรือไรแดงแอฟริกากระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ โพรพาร์โกด์ (propargite) 30 % WP อัตรา 30 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร อะมิทราซ (amitraz) 20 % EC อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งพ่นทุก 7 - 10 วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น

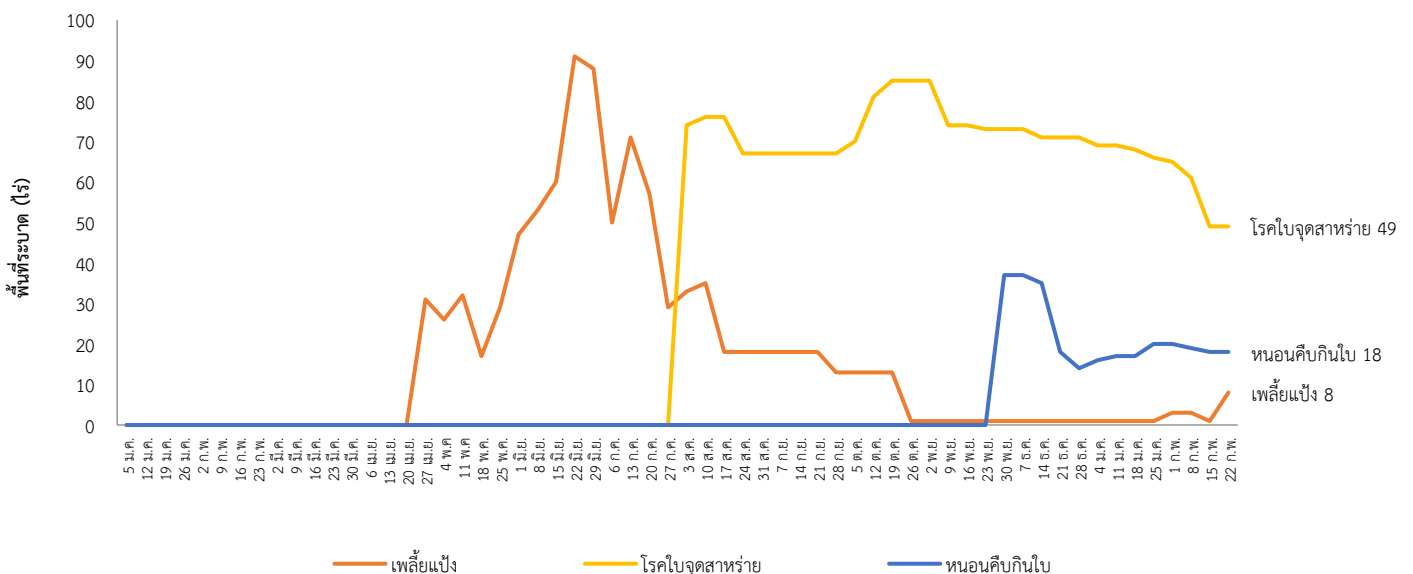
สถานการณ์การระบาดของศัตรูทุเรียน ปี 2566

11. ศัตรูเงาะ

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 73 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 137,850 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 75 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 7 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 68 ไร่)
 - **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และจังหวัดชุมพร จำนวน 8 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 7 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1 ไร่)
 - **โรคใบจุดสาหร่าย** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี นครศรีธรรมราช และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 49 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
 - **หนอนคืบกินใบ** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จันทบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 18 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- **ผลการดำเนินงาน**
 - **เพลี้ยแป้ง** ตัดแต่งกิ่งเงาะเพื่อลดปริมาณมด จากนั้นให้ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องถูรอบโคนต้น เพื่อป้องกันมด และเพลี้ยแป้งที่อาศัยอยู่ในดินไต่ขึ้นมาบนต้นเงาะ กรณีพบเพลี้ยแป้งระบาดน้อยและพบอยู่เป็นกลุ่มตามส่วนต่างๆ ของต้นเงาะ ควรตัดส่วนที่พบเพลี้ยแป้งนำไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลงปลูก หากพบระบาดรุนแรงให้เกษตรกรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารอิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลเฟน 20% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
 - **โรคใบจุดสาหร่าย** แนะนำเกษตรกรตัดส่วนที่พบโรคเก็บรวบรวมใบที่เป็นโรคและร่วงหล่นอยู่ในบริเวณสวนไปเผาทำลาย ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อลดความชื้นภายในทรงพุ่ม เมื่อพบใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ 30 ต่อดัน แนะนำให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกซิคลอไรด์ 85% WP อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทั่วไปให้ทั่วทั้งต้น หรือใช้ฉีดพ่นป้องกันเป็นระยะๆ
 - **หนอนคืบกินใบ** หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของหนอนคืบกินใบอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สังเกตดูใบเพสลาด ใบอ่อน และใบแก่ ในกรณีที่โคนต้นเงาะโล่งเตียนไม่มีหญ้ารก ให้เกษตรกรเขย่ากิ่งเงาะเพื่อให้ตัวหนอนคืบกินใบทิ้งตัวลงสู่พื้นดิน จากนั้นให้จับตัวหนอนคืบกินใบไปทำลายทิ้งนอกแปลงปลูก ในระยะที่ต้นเงาะแตกใบอ่อน ถ้าพบหนอนคืบกินใบ ให้เกษตรกรพ่นด้วยสารฆ่าแมลง คาร์บาริล (Carbaryl) 85% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

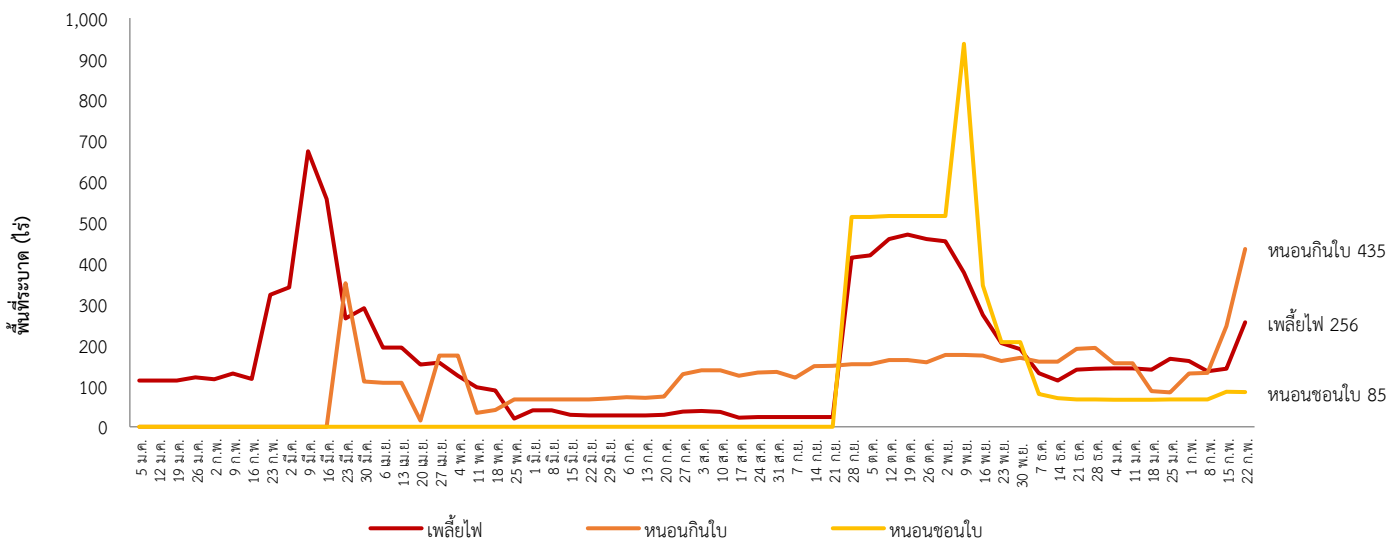
สถานการณ์การระบาดของศัตรูเงาะ ปี 2566

12. ศัตรูมังคุด

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 73 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 265,494 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 776 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 302 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 474 ไร่)
 - **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด และจังหวัดระยอง จำนวน 256 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 114 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 142 ไร่)
 - **หนอนกินใบ** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง กระบี่ ชุมพร และจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 435 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 189 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 246 ไร่)
 - **หนอนซอนใบ** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และจังหวัดชุมพร จำนวน 85 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 86 ไร่)
- **ผลการดำเนินงาน**
 - หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของศัตรูพืช และดูแลสวนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ
 - หากพบการระบาดของเพลี้ยไฟให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับบลิวจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้ และมักพบการระบาดของเพลี้ยไฟในระยะที่มังคุดออกดอกถึงติดผลอ่อน อาจทำให้ดอกและผลอ่อนร่วง ผลที่ไม่ร่วงเมื่อมีการพัฒนาผลโตขึ้น จะเห็นรอยทำลายชัดเจน เนื่องจากผิวเปลือกมังคุดมีลักษณะขรุขระที่เรียกว่าผิวขี้กลาก ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ
 - หนอนกินใบ หมั่นสำรวจใบอ่อนมังคุดอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากหนอนจะกัดกินทำลายใบอ่อนในเวลากลางคืน และทิ้งร่องรอยการทำลายให้เห็น หากพบการทำลายเกินร้อยละ 20 ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง ได้แก่ คาร์บาริล 85% ดับบลิวพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก ๆ 5 – 7 วัน
 - หนอนซอนใบ หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของหนอนซอนใบอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สังเกตดูที่ใต้ใบมังคุด จะพบรอยทางยาวเป็นเส้นสีขาว เนื่องจากการทำลายของหนอนซอนใบ หากพบหนอนกัดกินใบอ่อนเข้าทำลายประมาณ 30% ของยอดให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล (Carbaryl) 85% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการระบาดในระยะแตกใบอ่อนให้พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน

สถานการณ์การระบาดของศัตรูมังคุด ปี 2566

13. ศัตรูลำไย

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 77 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 1,223,847 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 959 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 8 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 951 ไร่)
 - **เพี้ยแบ้ง** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จันทบุรี ระยอง และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 25 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 28 ไร่)
 - **มวนลำไย** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 15 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 2 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 17 ไร่)
 - **โรคพุ่มไม้กวาด** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 252 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 251 ไร่)
 - **โรคราดำ** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พะเยา อุบลราชธานี และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 667 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 12 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 655 ไร่)
- **ผลการดำเนินงาน**
 - แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของศัตรูพืช และดูแลสวนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ
 - หากพบการระบาดของเพี้ยแบ้ง ตัดส่วนที่พบไปเผาทำลาย หากกระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปีโตรเลียมสเปรย์ออยล์ 83.9% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง และควรพ่นสารติดต่อกัน 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพี้ยแบ้งสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้
 - มวนลำไย ตัดแต่งกิ่งไม่ให้ทรงพุ่มหนาทึบ เพื่อทำลายที่หลบซ่อนและที่พักอาศัยของตัวเต็มวัย หากพบการระบาดจับตัวอ่อนตัวเต็มวัย และไขมาทำลายใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แตนเบียน หรือใช้สารฆ่าแมลง ได้แก่ คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 45 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมป์ดา - โซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นก่อนลำไยออกดอก
 - โรคพุ่มไม้กวาด เนื่องจากยังไม่มีสารป้องกันกำจัดเชื้อไฟโตพลาสมา การป้องกันกำจัดทำได้โดยกำจัดแมลงพาหะถอนวัชพืชและพืชอาศัย เพื่อลดปริมาณแมลงพาหะ รวมถึงการใช้เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ และอุปกรณ์ที่ปลอดเชื้อ
 - โรคราดำ พ่นน้ำเปล่าล้างคราบราดำ เพื่อลดปริมาณเชื้อกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกเพื่อลดความชื้นสะสมไม่เหมาะสมต่อการเกิดโรค และทำลายแหล่งอาศัยของแมลงปากดูดที่มาขับถ่ายน้ำหวาน เนื่องจากเชื้อราเจริญบนสารเหนียวที่แมลงปากดูด เช่น เพี้ยแบ้งขับถ่ายไว้จึงควรพ่นสารกำจัดแมลง ได้แก่ คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องผูกครอบโคนต้นป้องกันเพี้ยแบ้ง และมดได้ขึ้นมาบนต้น แนะนำให้เกษตรกรตัดใบหรือกิ่งที่มีการระบาดของโรคราดำ นำไปเผาทำลายนอกแปลง และในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรงแนะนำการใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

สถานการณ์การระบาดของศัตรูลำไย ปี 2566

